

Van onder de wieken

September 2022

Een zomer vol gebeurtenissen

Het is al weer een paar maanden geleden dat ik over het wel en wee rond de molen schreef. Ook al was het de vakantieperiode, rond Woldzigt was het beslist niet stil.

Onderhoud molen

Onze molen staat er altijd fier bij. Hij moet alle weersgesteldheden doorstaan. Ook levert hij een forse prestatie als er wordt olie geslagen of graan gemalen. Af en toe heeft hij (en ook het bouwwerk met de zijvleugels) wel onderhoud nodig. Op 30 juli (na afstemming met het gehele molenaars team) stuurde ik een "brandbrief" naar Het Drentse Landschap en Wieringa Molenbouw met een lijst van 11 punten die aandacht vragen.

Daarbij was bij een deel van die lijst naar onze mening echt de veiligheid van molenaars en bezoek in het geding.

De lijst:

Betrekking hebbend op de veiligheid:

- **Stelling:** Diverse stellingdelen vertonen slechte plekken. Eén daarvan baart ons echt zorgen:

Niet ondenkbaar dat daar op een gegeven moment iemand doorheen gaat....

- **Staart:** Hier vielen bij het kruien brokjes hout uit. De kloof in de staart wordt ook steeds dieper.

Ook de bevestiging van de klamp om de bezetketting mee vast te zetten was niet bepaald sterk meer.

Overige bevindingen / aandachtspunten:

- Een aantal heklatten in de wieken begint last van rotte plekken te krijgen;
- Bij een zeilarm (waarmee de bovenste hoek van het zeil wordt vastgezet) was de ketting er doorheen geschoten. Dit hebben we zelf kunnen verhelpen, maar het vraagt wel aandacht voor de andere zeilarmen;
- Roeden (de stalen balken waar de wieken van zijn gemaakt) moeten nodig een keer worden "doorgehaald". Dat houdt in dat ze een stuk uit de askop worden geschoven om dat gedeelte dat in de askop zit te onderhouden.
- Meerdere ramen boven in de molen en ook het raampje bij de olieslag (beneden) vragen meer zorg dan alleen een schilderbeurt;
- Bonkelaar bij bovenas (het kamwiel boven in de molen aan de verticale spil waarmee alles wordt aangedreven): daar zitten de kammen zo losjes in dat wij dat als molenaars niet zelf kunnen verhelpen;
- De deurtjes op de eerste verdieping (voor de wentelas) zijn slecht;

- Schilderwerk algemeen: dit is heel hard aan een onderhoudsbeurt toe.

Overleg met eigenaar

Op 15 augustus hebben de molenaars samen met Jermo Tappel (Gebouwenbeheerder en monumentenadviseur van Het Drentse Landschap - HDL) om de tafel gezeten.

Daarbij is aangegeven dat de meest urgente zaken (veiligheid bedreigend) op zeer korte termijn worden aangepakt.

Het gaat hierbij om: stelling, staart en een stukje vloer op de wentelas zolder.

De staart krijgt een noodoplossing en complete vervanging wordt opgepakt. Daarvoor moet wel een hele dikke eiken bal van ruim 12 meter lengte worden opgespoord.

Voor een aantal zaken wordt een actieplan opgesteld, waar de andere molens van HDL ook in worden meegenomen.

Daar staat onder andere in, dat binnen twee jaar van alle molens waarvan de wieken ouder zijn dan 30 jaar, deze zullen worden vervangen. De wieken (roeden) van Woldzigt zijn van 1971....

Daarmee worden alle andere onderdelen in de wieken (heklatten, zeilarmen, klampen) vanzelf meegenomen.

Team van molenaars

Hiervoor sprak ik al over het "team van molenaars".

Een aantal heb ik al eerder genoemd. Op 18 juli meldde zich nog een zesde molenaar: Dick Zeeman uit Tolbert.

Het hele team is nu:

- Harm Jansen
- Ondergetekende
- Egbert Reining
- Dennis Eefting
- Maarten Tiemens
- Dick Zeeman.

Een mooi aantal mensen, die samen er voor kunnen zorgen dat molen weer wat vaker zal draaien.

Uitgevoerd werk

De hiervoor genoemde werkzaamheden met urgentie zijn inmiddels ook uitgevoerd:

Op 23 en 24 augustus is de molenmaker druk doende geweest om een stellingdeel te vervangen en om de staart wat te versterken.

Onder langs is een extra "ring" aangebracht. Daar aan bevestigd een lange plaat waar ook stukken schroefdraad voor de klamp zijn opgelast. Daar boven weer een strop om dat geheel weer mee vast te zetten.

We hopen dat dit nog een poosje afdoende zal zijn.

Feestelijkheden

Het is niet alleen kommer en kwel. Deze periode hebben we natuurlijk de molen elke week op vrijdag, zaterdag en zondag 's middags open gehad voor het publiek. Daarbij niet te vergeten dat de inbrengwinkel (als opvolger van de opgeheven Meulenkamer) heel veel bezoekers en kopers heeft gehad.

Drentse Molendag met pannenkoeken

Op 27 augustus was de Drentse Molendag. Deze dag (altijd de vierde zaterdag in augustus) is ooit uitgeroepen om zo veel mogelijk molens in de provincie geopend te hebben. Daarmee de molenaars uit andere provincies een kans biedend om zo veel mogelijk verschillende molens in onze provincie te bezoeken.

Wij hebben er op Woldzigt ook een feestje van gemaakt. Vanaf 11:00 uur kon iedereen

pannenkoeken komen eten, gemaakt met de eigen pannenkoekmix van de molen.

foto's Marjan Schetsberg

Dit was een ongekend succes: in totaal werden 129 pannenkoeken verkocht.

Openingsfeestje Open Monumenten dagen

De Commissie Open Monumenten Dagen Noordenveld (COMD) komt voorafgaand aan de twee Monumentendagen een keertje bij elkaar met alle deelnemers aan deze dagen binnen de gemeente om op feestelijke wijze het evenement voor dit jaar te vieren.

Elke deelnemende organisatie is een keer aan de beurt om hierbij de groep te ontvangen. Dit jaar was het jaar voor Woldzigt.

Eerst waren korte inleidingen door de voorzitter van de COMD en wethouder Wekema. Daarna vertelde Hans Meijer namens het bestuur van Woldzigt een en ander over

“duurzaamheid”, het thema van de landelijke Open Monumenten dagen.

Tot slot werd deze editie formeel geopend door de wethouder. Hiertoe zette hij het slagwerk voor het olieslaan in werking. Dus niet een klap met een voorzittershamer, maar met het klappen van de slaghei op de olieslag was OMD 2022 voor Noordenveld gestart.

Foto's Aletta Jongman

Open Monumentendagen

Op 10 en 11 september waren dus de Open Monumenten Dagen. Dit zijn de enige twee dagen in het jaar waarbij Woldzigt (net als veel andere monumenten) gratis toegankelijk is.

Ook was door de COMD geregeld dat de praam twee keer het vaartochtje met passagiers verzorgde tussen de Schippershaven en het oude gemaal en omgekeerd.

Onze baliemedewerkers hebben (zo goed als dat mogelijk was met de drukte) het aantal bezoekers op beide dagen geturfd:

- Zaterdag 10 september: ± 139;
- Zondag 11 september: ± 147.
- Samen dus zo'n 286 bezoekers, die uitleg kregen over de werking van de molen, het olieslaan en zo meer.

Deze dagen serveerden we naast de koffie/thee/ranja niet alleen een plak cake of notenkoek. Een aantal vrijwilligers had gezorgd voor zo'n 6 appeltaarten, een worteltaart en kokoskoek. Ook dit was weer een groot succes!

Van de Museumcommissie

De wisselexpositie "huisplaatsen in de Onlanden" is nu 4 seizoenen in het museum van de molen gebleven. Normaal is er elke 2 jaar een nieuwe invulling voor dat gedeelte van het museum. Door corona is de molen 2 seizoenen gesloten gebleven. Dus feitelijk heeft het publiek er dus maar 2 seizoenen naar kunnen kijken.

Binnenkort gaat de museumcommissie in gesprek met Het Drentse Landschap. We bieden hen de gelegenheid zich in dit gedeelte van het museum te presenteren. Mogelijk met het thema duurzaamheid. Ook kunnen ze alle aspecten waar HDL bij betrokken is (ook 11 molens bijvoorbeeld) in de beschikbare ruimte presenteren.

We zijn benieuwd naar de plannen!

Activiteiten de komende periode:

Nog maar even en het zomerseizoen zit er weer op voor de molen.

Op zondag 18 september sluiten wij de deuren en gaan we het winter regime voeren.

In de inbrengwinkel worden alle niet verkochte zaken opgehaald door de "inbrengers" en natuurlijk wordt afgerekend wat er allemaal is verkocht.

We gaan in de komende periode ook nadenken over een meer definitieve inrichting van de platten. Dit om zowel de inbrengwinkel nog beter te presenteren, maar ook om de stroom van bezoekers voor de molen beter te kunnen monitoren.

Na 18 september blijven we elke eerste zaterdag van de maand onze demonstraties olieslaan verzorgen (van 13:30 – 16:30 uur).

Olieslaan:

- **Zaterdag 1 oktober: de eerste zaterdag van de maand, dus: van 13:30 – 16:30 uur demonstratie olieslaan.**
- **Zaterdag 5 november: ook deze zaterdag: 13:30 – 16:30 uur demonstratie olieslaan.**

Hartelijke groet vanuit Roden,
de molenaar en molenaarsvrouw,
Dirk Magré en Wilma Bruin.